

Organ	Regionstyrelsen
Plats	Sammanträdesrum Mälaren, Regionhuset, Västerås
Tidpunkt	Tisdagen den 22 november 2022
Ledamöter	Malin Gabrielsson (KD), mötesordförande, 1:e vice ordförande Mikael Andersson Elfgren (M), ordförande, deltar digitalt Jenny Landernäs (M) Stephanie Bruksgård (M), deltar digitalt Lina Eriksson (L) Gisela Carstinge (SD) Janeth Persson (SD) Kenneth Östberg (S), 2:e vice ordförande Ulrika Spårebo (S) Karolina Myllergård (S) Marino Wallsten (S) Daniel Pettersson (S) Barbro Larsson (C) Heidi-Maria Wallinder (V) Joakim Öryd (SD), ersätter Ingvar Jonsson (SD), deltar digitalt
Ersättare	Mikael Söderlund (M) Elin Granqvist (KD) Richard Fallqvist (L) Felicia Granath (V) Magnus Ekblad (C)
Övriga	Anders Åhlund, regiondirektör Lars Almroth, hälso- och sjukvårdsdirektör, § 279-291 Katarina Simert, ekonomidirektör Therese Deutsch, hr-direktör Maria Linder, regional utvecklingsdirektör Eva Lindahl, kommunikationsdirektör Agnetha Jonsson, förvaltningsdirektör Fastighet och service Fredrik Alm, administrativ chef, mötessekreterare Florencia Aroca López, politisk sekreterare Paula Ottosson, politisk sekreterare Carolyn Karlsson, politisk sekreterare Robin Wäsche, politisk sekreterare Johan Sterte, landshövding, § 278 Ulrika Gradin, länsråd, § 278 Christine Jirving, kostchef, § 278 Marcus Jonasson, verksamhetschef Samlad service, § 278 Stefan Rindetoft, fastighetschef, § 278 Kristina Fahlström, verksamhetschef Regionsservice, § 278 Malena Timling, utvecklingschef, § 278 Claes Becker, ekonomichef, § 278 Sara Fagerström, hr-controller, § 278

§ 274 Fastställande av föredragningslista

Regionstyrelsens beslut

1. Den preliminära föredragningslistan fastställs.

§ 275 Föregående protokoll

Anmäls att protokollet från sammanträdet 2022-10-24 justerats i föreskriven ordning.

§ 276 Justering

Regionstyrelsens beslut

1. Ulrika Spårebo utses att tillsammans med ordföranden justera dagens protokoll.

§ 277 Nästa sammanträde

Regionstyrelsens beslut

1. Regionstyrelsens nästa ordinarie sammanträde ska äga rum onsdagen den 14 december kl 09.00.

§ 278 Muntlig information

- Johan Sterte och Ulrika Gradin presenterar sig och Länsstyrelsens verksamhet. Målsättningen som landshövding är att göra Länsstyrelsen bättre, men som ny på uppdraget behöver det gå längre tid innan det finns en färdig agenda för arbetet framåt. Uppdraget framåt är fortsatt att bidra till en positiv utveckling av Västmanland.
Styrelsen diskuterar de olika råd som Länsstyrelsen driver inom till exempel integration och jämställdhet utifrån representation och inriktning. Vidare diskuteras bland annat kompetensförsörjning, företagsbesök, samarbetsavtal om regional utveckling, samarbete med civilsamhället och betydelsen av Mälardalens Universitet.
- Katarina Simert presenterar Månadsrapport oktober 2022 Region Västmanland. Resultat oktober och prognostiserat resultat är liknande som tidigare. Kostnadsökningstakten är fortsatt hög och högre än intäktsutvecklingen, men givet övergripande resultatet slår inte detta igenom fullt ut. Styrelsen diskuterar balanskravsutredningen.
- Agnetha Jonsson, Christine Jirving, Marcus Jonasson, Stefan Rindetoft och Kristina Fahlström presenterar Fastighets- och serviceförvaltningens (FSF) olika verksamheter, ekonomi, fokusområden och framtida frågor.
Styrelsen diskuterar bland annat automatisering av tvätt och stöd, nya avtalet för varuförsörjning,
- Sara Fagerström presenterar resultatet från Medarbetarenkät 2022. Medarbetarenkät genomförs årligen bestående av frågor från leverantören Springlife och SKR:s standardiserade frågor om Hållbart Medarbetar-engagemang (HME) och Hållbart Säkerhetsengagemang (HSE). Vidare presenteras resultatet på frågor gällande kränkande särbehandling, oönskad sexuell uppmärksamhet samt hot och våld. Svarsfrekvensen uppgick till 79

procent och resultatet är generellt något bättre än föregående år. Styrelsen diskuterar bland annat resultatet på olika organisatoriska nivåer, undersökningens riktvärden, förekomst av hot och våld och sjukskrivningar.

§ 279 Samverkan med fackliga organisationer

Ärendena i föredragningslistan har behandlats enligt samverkansavtal.

Ärenden till regionstyrelsen

§ 280 Investeringsbudget 2023 och plan för 2024 - 2025

RV220676

Beskrivning av ärendet

Regionens föreslagna investeringsbudget för år 2023 uppgår till 1 065 mnkr varav 839,2 mnkr fördelas till byggprojekt och byggnadsinventarier samt 225,8 mnkr för inventarier och utrustning. Nedan framgår förslag till fördelning av budget för år 2023 och planer för åren 2024 och 2025.

Utöver detta tillkommer 55 mnkr från 2022 års ej utnyttjad investeringsbudget varvid det totala investeringsutrymmet uppgår till 1 120 mnkr 2023.

Belopp i miljoner kronor	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Ram Inventarier och utrustning	288,5	225,8	221	220
<u>Varav</u> nytt akutsjukhus Västerås				
Initiering och Etablering	14	0	0	0
Genomförande	0	11	14	16
Fastighetsgemensamma investeringar	0	1	2	7
Ram Byggnadsinvesteringar	761,5	839,2	1 004	1 530
<u>Varav</u> nytt akutsjukhus Västerås				
Avveckling	1	0	0	0
Genomförande	370	505	652	1 286
Fastighetsgemensamma investeringar	0	55	33	121
<u>Varav</u> ny sjukvårdsbyggnad Sala	67	0	0	0
Byggnadsinventarier Sala	23	0	0	0
<u>Varav</u> Övriga (inkl ej intecknade)	300,5	279,2	319	123
Investeringsram totalt	1 050	1 065	1 225	1 750

Inventarier och utrustning 2023 per förvaltning samt objekt över 1 mnkr framgår av bilaga 1.1-1.3. Nyinvesteringarna uppgår till 26 mnkr.

Fastighetsgemensamma investeringar avser finansiering av el-ställverk och kulvert som är kopplade till, men ej finansieras inom etapp 1, Nytt akutsjukhus Västerås (NAV).

Varav övriga består av ramen för fastighetsportföljen (exkl NAV) samt finansieringsutrymme för planerade men ej beslutade fastighetsprojekt t ex nybyggnation rättspsykiatri Sala, delfinansiering av ny parkeringslösning i Västerås, ny ambulansstation samt evakueringslokaler i länet.

Regionfastigheters investeringsbudget 2023, 173,2 mnkr och plan för år 2024 och 2025, 130,7 mnkr respektive 123 mnkr, (inom kategori Varav Övriga) specificeras i bilaga 2.1. Större fastighetsinvesteringsbehov förtydligas i bilaga 2.2.

Invånarperspektiv

På sikt är syftet med investeringarna att de ska bidra till att uppnå regionens övergripande mål och därmed gagna invånarna.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska konsekvenser och finansiering

En förutsättning för att angivna investeringar ska kunna göras är att förvaltningarna har utrymme i sina driftbudgetar för hyror respektive kapitaltjänstkostnader.

Förväntade hyreskostnadsökningar till följd av fastighetsinvesteringarna redovisas i bilaga 2.1.

Prioriteringsarbete har genomförts tillsammans med förvaltningarna utifrån den prioriteringsmodell som anges i investeringsriktlinjen.

Miljökonsekvenser

Miljökonsekvenserna av investeringarna begränsas genom etablerade rutiner och fastslagna mål inom det antagna miljöprogrammet.

Uppföljning

Investeringsplanen följs upp i samband med regionens ordinarie uppföljning.

Regionstyrelsens beslut

1. Regionstyrelsen antar föreslagen investeringsbudget avseende 2023 för byggprojekt och byggnadsinventarier.
2. Regionstyrelsen antar föreslagen investeringsbudget avseende 2023 för inventarier och utrustning.

§ 281 Avgiftsfri vaccinering mot kikhosta för gravida

HSF220349

Ärendet i korthet

Folkhälsomyndigheten rekommenderar ett införande av vaccination mot kikhosta för alla gravida från graviditetsvecka 16. Syftet är att skydda de allra yngsta spädbarnen mot svår sjukdom. Införandet beräknas kosta 1,2 miljoner kronor.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering

Införandet av vaccination mot kikhosta för gravida beräknas utifrån att det årligen skulle göras 2 500 vaccinationer och att dessa totalt skulle kosta mellan 490 000-640

000 kronor då en vaccindos kostar 197-255 kronor, utöver kostnad för vaccinska vårdcentralerna få stickersättning på 210 kronor per vaccinering vilket totalt innebär cirka 525 000 kronor.

Hållbarhet

Mänskliga rättigheter - prövning av barnens bästa

Rekommendationen från folkhälsomyndigheten bygger på barnets bästa, att de yngsta spädbarnen ska skyddas mot allvarlig sjukdom som kan kräva sjukhusvård.

Uppföljning

Uppföljning sker genom sedvanlig verksamhetsredovisning.

Regionstyrelsens beslut

1. Avgiftsfri vaccinering mot kikhosta för gravida införs från 2023-01-01. Finansiering på 1,2 miljoner kronor arbetas in i reviderad budget för 2023.

§ 282 Finansiering av mobilitetsstöd

RUF210082

Beskrivning av ärendet

Mobilitetsstödet är till för att underlätta möjligheterna till studier vid folkhögskolor i hela landet. Ersättningsnivå på mobilitetsstöd är ett årligen återkommande beslut. Kultur- och folkbildningsnämnden beslutade 2021-11-25 § 82 att följa Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) rekommendationer till regionerna vad gäller nivån för mobilitetsersättning, vilket innebär att schablonbeloppet för budgetåret 2022 lämnas oförändrat på 400 kronor per deltagarvecka. Detta medför ett underskott som nämnden inte kan bära. Kultur- och folkbildningsnämnden beslutade 2022-08-25, §52 att hos regionstyrelsen begära kostnadstäckning för de mobilitetsstöds-kostnader som inte ryms inom nämndens budget för 2022.

Då kultur- och folkbildningsnämnden upphört föreslås att kostnadstäckningen tillförs regionala utvecklingsförvaltningen.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering

För budgetåret 2022 prognostiseras ett underskott om 2,0 miljoner kronor för mobilitetsstödet. Kultur- och folkbildningsnämnden begär därför hos regionstyrelsen kostnadstäckning för de mobilitetsstöds-kostnader som inte ryms inom nämndens budget för 2022.

Hållbarhet

Ärendet medför inga konsekvenser för hållbarhet.

Miljöperspektiv

Ärendet bedöms inte medföra några miljökonsekvenser.

Mänskliga rättigheter - prövning av barnens bästa

Ärendet bedöms inte medföra särskilda konsekvenser för barn.

Invånarperspektiv

Ärendet bedöms inte medföra några konsekvenser för invånare.

Uppföljning

Ekonomisk uppföljning löpande under året.

Regionstyrelsens beslut

1. Regionala utvecklingsförvaltningen beviljas kostnadstäckning för de mobilitetstödskostnader som inte ryms inom förvaltningens budget för 2022. Finansiering sker via anslaget till regionstyrelsens förfogande för 2022.

§ 283 Månadsrapport oktober 2022 för Region Västmanland

RV220091

Enligt Kommunallagen 6 kap, 2 § ska styrelsen uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens eller regionens utveckling och ekonomiska ställning.

Föreliggande rapport beskriver på regionnivå utfallet t o m oktober månad 2022 samt en helårsprognos.

Verksamhetens resultat uppgår till +369 miljoner kronor i oktober. För helåret beräknas verksamhetens resultat bli +250 miljoner kronor inom intervallet -75 till +75 miljoner kronor. Prognosen baseras på förvaltningars och nämnders oktoberprognoser med en övergripande bedömning för övriga delar. Jämfört med delår 2 har prognoser på förvaltnings- och nämndnivå stärkts samtidigt om skatteprognosen har förbättrats. Verksamhetens budgeterade resultat är +216 miljoner kronor.

Resultat efter finansiella poster uppgår i oktober till -424 miljoner kronor och beräknas för helåret bli -466 miljoner kronor. Prognosen bygger på oförändrad börsutveckling under resten av året. Budgeterat resultat efter finansiella poster är 188 miljoner kronor.

Balanskravsresultatet per oktober uppgår till +418 miljoner kronor. För helåret prognostiseras ett balanskravsresultat på +377 miljoner kronor.

Nettokostnadsutvecklingen per oktober uppgår till 6,9 procent och förväntas bli 8,1 procent för helåret justerat för jämförelsestörande livslängdsantaganden. Budgeterad nivå är 4,5 procent.

Regionstyrelsens beslut

1. Region Västmanlands månadsrapport för oktober 2022 läggs till handlingarna.

§ 284 Anmälan av politiska sekreterare

Politiskt parti som är representerat i fullmäktige har möjlighet att tillsätta politisk sekreterare. Enligt reglementet ska anmälan om att politisk sekreterare tillsatts göras till regionstyrelsen.

Florencia Aroca López (M) har tillsatts på 100 procents tjänst för tiden 2022-10-25 -- 2026-10-14.

Nilla Kuul (KD) har tillsatts på 15 procents tjänst för tiden 2022-10-17 -- 2022-12-31.

Regionstyrelsens beslut

1. Informationen noteras.

§ 285 Valärenden

Nyval

1. LÖF-regionernas ömsesidiga försäkringsbolag (LÖF)

Från ordinarie bolagsstämma 2023 till ordinarie bolagsstämma 2027. Två företrädare.

Företrädare

1. Silvana Enelo-Jansson (M), Västerås kommun
2. Kenneth Östberg (S), Norbergs kommun

2. Kommuninvest ekonomisk förening

Från ordinarie bolagsstämma 2023 till ordinarie bolagsstämma 2027. Ett ombud och en ersättare.

Ombud

1. Victoria Kihlström (M), Sala kommun

Ombudersättare

1. Kenneth Östberg (S), Norbergs kommun

3. Nätverket Hälsa och demokrati 2023-01-01--2026-12-31

Två ledamöter och två ersättare.

Ledamöter

1. Anna Nygren (M), Västerås kommun
2. Sven Frank (S), Sala kommun

Ersättare

1. Vakant
2. Eva-Lotta Svensson (C), Västerås kommun

4. Create Business Incubator Mälardalen AB

Från ordinarie bolagsstämma 2023 till ordinarie bolagsstämma 2027. En representant.

Representant

1. Christer Alzén

5. Forum för hållbar regional utveckling 2023-01-01--2026-12-31

Två representanter och två ersättare.

Representanter

1. Jenny Landernäs (M), Hallstahammars kommun
2. Karolina Myllergård (S), Västerås kommun

Ersättare

1. Vakant
2. Magnus Ekblad (C), Västerås kommun

Regionstyrelsens beslut

1. Valen förrättas enligt redovisat förslag.

§ 286 Anmälningssärenden

- a) Protokoll från sammanträde med regionstyrelsens arbetsutskott 2022-10-11
- b) Protokoll från sammanträde med Norra Västmanlands Samordningsförbund 2022-10-06 (RV220687)
- c) Protokoll från sammanträde med styrelsen för AB Transitio 2022-09-15 (RV220647)
- d) Delårsrapport jan - aug 2022 för Norra Västmanlands Samordningsförbund (RV220687)
- e) Kallelse till extra bolagsstämma per capsulam för Tåg i Bergslagen AB (RV220686)
- f) Avsiktsförklaring om bildande av ett länsamordningsförbund i Västmanland (RV220682)
- g) Granskning av delårsrapport 2022 (RV220711)
- h) Granskning av arbetet med psykisk ohälsa hos äldre (RV220710)
- i) Granskning av förlossningsvården (RV220709)
- j) Uppföljande granskning av regionens arbete för att motverka och hantera hot och våld mot anställda och förtroendevalda (RV220708)
- k) Uppföljande och fortsatt granskning av informationssäkerhet och GDPR (RV220707)
- l) Cirkular-22-38 En primärvårdsreform – bestämmelser med ikraftträdande (2022-07-01)
- m) Protokoll extra bolagsstämma per capsulam Tåg i Bergslagen 2022-10-21 (RV220715)
- n) Förfrågan om nya ledamöter och ersättare till Viltförvaltningsdelegationen i Västmanlands län 2023-2026 (RV220719)
- o) Val till Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg samt sammanträdesplan (RV220722)
- p) Protokoll styrelsemöte Svealandstrafiken AB 2022-09-22 (RV220723)
- q) Styrelseprotokoll nr 178 AB Transitio 2022-10-22 (RV220724)
- r) Forum för hållbar regional utveckling - Utse ledamöter till Politikerforum (RV220730)
- s) Information från Västmanlands Tolkservices ägarmöte 2022-10-21 (RV220732)
- t) Granskning av intern kontroll avseende hantering av inköpskort (RV220756)
- u) Förstudie Västmanlands sjukhus Köping (RV220754)
- v) Uppföljande granskning av ekonomistyrning (RV220755)

Regionstyrelsens beslut

1. Anmälningssärendena läggs till handlingarna.

Ärenden till regionfullmäktige

§ 287 Regionplan och budget 2023 - 2025 - revidering

RV220437

Regionfullmäktige fastställde i juni i år Regionplan och budget 2023-2025. Valår ska budgeten fastställas av det nyvalda fullmäktige. Bilagt finns reviderad Regionplan och budget för perioden 2023-2025.

Den reviderade planen innehåller ett nytt politiskt förord för mandatperioden. Förändringar i planen har gjorts i linje med det nya styrets politiska vilja inom samtliga målområden. Inriktningstexterna är uppdaterade både vad gäller nuläge och utmaningar samt prioriterad utveckling. Målområden, resultatmål och indikatorer är oförändrade, men de specificerade uppdragen är reviderade och något fler, bland annat kopplat till det ansträngda ekonomiska läget. Den bistra omvärldsutveckling som fortsatt under 2022 har medfört att de ekonomiska förutsättningarna försämrats påtagligt sedan juni och den reviderade planen präglas av detta faktum.

Kraftigt stigande inflation påverkar regionens pensionskostnader (som beräknas öka med cirka 500 miljoner kronor 2023 jämfört med 2022). Tillsammans med börsoro, räntehöjningar och utmaningar sedan tidigare i form av underskott i delar av verksamheterna, hög kostnadsutvecklingstakt och full effekt av minskat bidrag i kostnadsutjämningsystemet innebär detta att de ekonomiska förutsättningarna för planperioden är allvarliga och osäkra.

I budgeten har de ekonomiska ramarna justerats utifrån SKR:s senaste prognos för LPIK kombinerat med ett löpande effektiviseringskrav. Skattesatsen som fastställdes av fullmäktige i november är oförändrad.

Situationen bedöms som extraordinär och innebär att regionen tillfälligt gör avsteg från principen att budgetera ett resultat som uppgår till två procent. För att klara de ökade pensionskostnaderna och ett budgeterat nollresultat, kommer delar av avsättningen för att möta tillfälliga kostnadsökningar i eget kapital att tas i anspråk.

Flera år av starka resultat där god ekonomisk hushållning enligt riktlinjen uppnåtts över en konjunkturcykel medför att en underbalanserad budget för 2023 och 2024 kan läggas utan att äventyra generationsperspektivet. Om ytterligare intäkter avseende 2023 och 2024 tillkommer senare under planperioden måste dessa vikas till att stärka resultatet, eftersom en resultatnivå på två procent krävs för att klara kommande kostnadsökningar till följd av den ökade investeringstakten.

Arbetet med att få balans mellan ekonomi och verksamhet måste fortsätta under plan-perioden. Omställningen till framtidens hälso- och sjukvård behöver intensifieras och effekthemtagning av nära vård och andra åtgärder inom hälso- och sjukvården nås.

Fortsatt arbete med utveckling av nya arbetssätt och tjänster inom samtliga förvaltningar krävs i syfte att hålla nere kostnadsutvecklingstakten så att regionen framöver ska kunna uppnå positiva ekonomiska resultat. Detta är i sin tur nödvändigt för att klara framtida pensioner och kommande stora investeringar.

En anpassad kostnadsutvecklingstakt, som på sikt understiger intäkternas utveckling, och förändrade arbetssätt krävs, så att regionen fortsatt uppnår kraven enligt riktlinjen för "God ekonomisk hushållning".

I ärendet yrkar

Bilaga 5 b

Kenneth Östberg (S) yrkar bifall till förslag till regionplan och budget från Socialdemokraterna och Centerpartiet. Yrkandet stöds av Barbro Larsson (C).

Bilaga 5 c

Heidi-Maria Wallinder (V) yrkar bifall till förslag till regionplan och budget från Vänsterpartiet.

Lina Eriksson (L) yrkar bifall till beredningens förslag till regionplan och budget. Yrkandet stöds av Janeth Persson (SD).

Beslutsgång

Ordföranden ställer de tre yrkandena mot varandra och finner att regionstyrelsen beslutat enligt beredningens förslag.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Regionstyrelsen och samtliga nämnder ska säkerställa att respektive förvaltning genomför och återrapporterar givna uppdrag och måluppfyllelse.
2. Regionplan och budget 2023–2025 fastställs i sin helhet.

Reservation

Kenneth Östberg, Ulrika Spårebo, Karolina Myllergård, Marino Wallsten och Daniel Pettersson, alla (S), samt Barbro Larsson (C) reserverar sig till förmån för Kenneth Östbergs yrkande.

Heidi-Maria Wallinder (V) reserverar sig till förmån för sitt yrkande.

§ 288 Beslut om start av Projektering, Nytt Akutsjukhus Västerås, Etapp 2

RV220701

Sammanfattning

Regionfullmäktige fattade 2019 ett beslut om att starta planering och projektering av det nya akutsjukhusets första etapp, 2019-06-18 § 71 Nytt akutsjukhus i Västerås - beslut om planering och projektering, RV190757. Beslutet innefattade även ett uppdrag om att genomföra en behovsanalys med efterföljande utredning för vårdinnehållet för kommande etapper enligt intentionerna i Lokalförsörjningsplan 2030. Efter genomförd utredning har en förstudie genomförts och arbetet har rapporterats löpande i samband med bokslut. Förstudien resulterar i ett förslag som innebär att lokalmässiga förutsättningar skapas för strålverksamhet, fysiologi och öppenvård. Denna byggnad placeras i direkt anslutning till den pågående investeringen för Etapp 1. Förstudien för Etapp 2 utgör grunden för fortsatt projektering av Etapp 2, vilket är förslag till detta beslut, RV220701.

Detta beslut lyfts samtidigt med förslaget att starta projektering av Paviljonger för öppenvård på sjukhusområdet i Västerås, RV220702.

Beskrivning av ärendet

I samband med att regionfullmäktiges beslutade "Lokalplanering för Nytt akutsjukhus Västerås Etapp 1", RV190757, 2019-06-18 §71, fick regionstyrelsen ett uppdrag att genomföra en behovsanalys med efterföljande utredning för vårdinnehållet för kommande etapper enligt intentionerna i Lokalförsörjningsplanen 2030. Syfte är att säkerställa en hållbar utveckling av regionens vårdutbud där hänsyn ska tas till hälso- och sjukvårdens utveckling inklusive nära vård. Enligt beslut i NAV:s styrgrupp i januari 2021 har förstudier för kommande etapper (etapp 2 & 3), övriga kommunikationer och paviljonger genomförts. Till detta har även en kartläggning av mottagningar genomförts under perioden april-september 2021. Ett inriktningsbeslut för vårdinnehållet i kommande etapper fattades av styrgruppen i oktober 2021 och har legat till grund för planeringen av det fortsatta arbetet att forma lokaler. Inriktningen för vårdinnehållet i Etapp 2 är lokalmässiga förutsättningar för strålverksamhet, fysiologi och öppenvård.

Enligt intentionerna i regionfullmäktiges beslut om "Genomförande av Nytt Akutsjukhus Västerås Etapp 1" RV210795, 2022-02-15 §10, fick regionstyrelsen i uppdrag att fortsätta genomförandet med Etapp 1. Regionstyrelsen fick även uppdrag att utifrån genomförda förstudier för Etapp 2 inarbeta dessa i kommande investeringsplan och vidta nödvändiga aktiviteter för att säkerställa indikativ investeringsram.

Nu önskat beslut avser fortsättning av arbetet med Etapp 2 i form av projekteringsstart för skedet Initiering och efterföljande skede etablering.

Efter regionfullmäktiges beslut fattats om att fortsätta genomförandet av förslaget kommer en ny upphandling av konsultgrupp för Etapp 2 att behöva göras under 2023 och efter det kan projekteringen starta.

Invånarperspektiv

Regionen styr mot en utveckling där ofta förekommande vård ska finnas nära patienten och i stor utsträckning hanteras genom egenvård och vård på distans. Under denna förutsättning bedöms det nya akutsjukhuset svara mot invånarnas behov av akutsjukvård kopplat till förväntad demografisk utveckling och vårdbehov. Investeringen lägger grunden för en långsiktig, nära och trygg akutsjukvård i länet och bygger på en hållbar kostnadsnivå som i sin tur ger stabilitet i vårdutbudet.

Barnens bästa

Barnets bästa kommer utifrån ett helhetsperspektiv, oavsett organisation, tas i beaktande i beslut gällande utformningen av det nya akutsjukhusets andra etapp. För samtliga verksamhetsplan och delar där barn vårdas, behandlas eller vistas som besökare kommer en diskussion föras kring behov av anpassningar av rum eller rumssekvenser för att säkerställa att möjlighet finns att skapa en trygg och bra miljö för barn. I det fortsatta arbetet med att beskriva planlösningar och enskilda rum kommer det fortsatta arbetet att ske för att säkerställa de avsedda funktionerna för barnens bästa.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Den totala investeringsutgiften för Program Nytt Akutsjukhus Västerås Etapp 2 bedöms uppgå till 1 300 miljoner kronor, varav medelsbehovet för utrustningar

bedöms uppgå till 350 miljoner kronor. Investeringsutgiften inkluderar en budgetreserv respektive en indexpost. Investeringsutgifterna avser åren 2023–2030. Investeringsutgiften för utrustningsinvesteringarna och byggnationerna är framtagna utifrån förstudien daterad 2021-10-11 med kostnadsläget 2022-07-01.

Om inget beslut fattas eller om förslaget avslås för Nytt Akutsjukhus Västerås Etapp 2 kommer ca 7 miljoner kronor att resultatföras som en förgäveskostnad. Förgäveskostnaden utgörs i sådana fall av de förberedelser som regionen hittills har genomfört för det nya akutsjukhusets andra etapp och som då inte kommer att realiseras.

Den indikativa investeringsramen och kostnadsramen för Etapp 2 ingår inte i den beslutade ramen för Etapp 1, utan utgörs av separata beslut.

Budget för att genomföra investeringen för Nytt Akutsjukhus Etapp 2

Tidigare beslutad investeringsbudget totalt för Nytt akutsjukhus Västerås Etapp 2: 7 miljoner kronor, vilka har finansierats inom ramen för Etapp 1.

Tillkommande investeringsbudget enligt förslag till beslut för program Nytt akutsjukhus Västerås Etapp 2: 112 miljoner kronor vilka ingår i den indikativa investeringsramen om 1 300 miljoner kronor.

Total beslutad investeringsbudget för program Nytt akutsjukhus Västerås Etapp 2:

Varav:

Skede	Beslutad investeringsram per skede	Beslutstillfälle & diarienummer
Behovsanalys	0 mkr	-
Förstudie	7 mkr	Detta förslag
Initiering & Etablering	112 mkr	Detta förslag
Genomförande	1 145 mkr	Kommande beslut
Avveckling	36 mkr	Kommande beslut

Kostnader för genomförande av investering Nytt Akutsjukhus Etapp 2

Total föreslagen kostnadsbudget för **Nytt Akutsjukhus Etapp 2**:

100 miljoner kronor

Skede	Beslutad kostnadsram per skede	Beslutstillfälle & diarienummer
Behovsanalys	0 mkr	-
Förstudie	0,1 mkr	Detta förslag
Initiering & Etablering	11,9 mkr	Detta förslag
Genomförande	55 mkr	Kommande beslut
Avveckling	33 mkr	Kommande beslut

Kapitalkostnader och driftkostnader efter genomförande av Nytt Akutsjukhus Etapp 2

Då Etapp 2 tas i bruk beräknas de årliga kapitalkostnader samt kostnader för drift- och underhåll totalt uppgå till:

71 miljoner kronor för byggnationerna och 108 miljoner kronor för utrustningar.

Beloppet behöver inarbetas i kommande Regionplaner.

Finansiering

Etapp 2 finansieras, liksom etapp 1, inom ramen för aktuell skattesats. För att detta ska vara möjligt krävs en ekonomisk uthållighet så att verksamhet kan bedrivas i de nya byggnaderna som planerat och för att klara investeringar i fortsatta etapper och andra nödvändiga investeringar efter programmets genomförande. Därtill behöver ekonomin framöver vara tillräckligt stark så att lån som tas kopplat till det nya akutsjukhuset kan återbetalas under byggnadens livslängd, för att säkra det så kallade generationsperspektivet. För att uppnå ovanstående behöver det ekonomiska resultatet de kommande åren fortsatt uppgå till minst 2-3 procent av skatter och generella statsbidrag (god ekonomisk hushållning), vilket möjliggör självfinansiering till viss del och håller nere skuldutvecklingen och den finansiella risken. Med ett sådant resultat kan stora delar av de högre kostnaderna till följd av investeringen hanteras genom ett lägre resultat under de år som investeringarna belastar ekonomin som mest. För att klara ett resultat enligt god ekonomisk hushållning de kommande åren, utan skattechöjning och allt annat lika, måste nettokostnadsutvecklingstakten uthålligt sänkas ner under 3 procent. Det mycket osäkra ekonomiska läget, med vikande börs och annalkande lågkonjunktur, och det förväntat försämrade resultatet under 2023 och 2024 som en effekt av ökade kostnader och räntor kopplat till inflationen, gör att förutsättningarna försvåras betydligt. Försämrade resultat i närtid ökar risken för extern upplåning och minskad självfinansieringsgrad. Låg kostnadsutvecklingstakt, prioriteringar i investeringar och övrig verksamhet blir därmed än viktigare framöver.

Detaljerad finansiering kommer att redovisas i samband med det finansiella igångsättningstillståndet för Etapp 2.

Miljökonsekvenser

I samband med genomförandebeslut av andra etappen för det nya akutsjukhuset kommer programmet att sammanställa ett underlag vilket beskriver miljökonsekvenser under och efter programmets genomförande.

Uppföljning

Uppföljning sker löpande i samband med arbetsutskottets möten och genom att programmet redovisar utvecklingen i samband med regionens delårsrapportering.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. "Beslutsunderlag inför start av projektering av NAV Etapp 2" RV220701 godkänns.
2. Regionstyrelsen får i uppdrag att fortsätta planeringen i enlighet med intentionerna i "Beslutsunderlag inför start av projektering av NAV Etapp 2" RV220701.

3. Regionstyrelsen får i uppdrag att inarbeta behovet av investeringsmedel om 119 miljoner kronor (etthundra nitton miljoner kronor), vilka inryms inom den totala indikativa investeringsramen om 1 300 miljoner kronor, för att genomföra den fortsatta planeringen och projekteringen i kommande budgetprocess. Av denna summa avser 7 miljoner kronor år 2021-2022 och resterande summa om 112 miljoner kronor åren 2023-2026.
4. Regionstyrelsen får i uppdrag att inarbeta behovet av kostnaderna om 12 miljoner kronor (tolvmiljoner miljoner kronor) för att genomföra den fortsatta planeringen och projekteringen i kommande budgetprocess. Av denna summa avser 0,1 miljoner kronor år 2022 och resterande summa om 11,9 miljoner kronor åren 2023-2025.
5. Regionstyrelsen får i uppdrag att löpande följa upp och utvärdera arbetet med planeringen av Nytt akutsjukhus Västerås.

§ 289 Beslut om start av Projektering, Paviljonger

RV220702

Sammanfattning

Regionfullmäktige fattade 2019 ett beslut om att starta planering och projektering av det nya akutsjukhusets första etapp, 2019-06-18 § 71 Nytt akutsjukhus i Västerås - beslut om planering och projektering, RV190757. Beslutet innefattade även ett uppdrag om att genomföra en behovsanalys med efterföljande utredning för vårdinnehållet för kommande etapper enligt intentionerna i Lokalförsörjningsplan 2030. Efter genomförd utredning har en förstudie genomförts och arbetet har rapporterats löpande i samband med bokslut. Förstudien resulterar i ett förslag som innebär att lokalmässiga förutsättningar skapas i temporära ersättningslokaler (paviljonger) för framför allt öppenvård. Denna byggnad placeras i direkt anslutning till befintlig byggnad på sjukhusområdet. Förstudien för Paviljongen utgör grunden för fortsatt projektering av Paviljongen, vilket är förslag till detta beslut, RV220702.

Detta beslut lyfts samtidigt med förslaget att starta projektering av Etapp 2 för Nytt Akutsjukhus Västerås, RV220701.

Beskrivning av ärendet

I samband med att regionfullmäktiges beslutade "Lokalplanering för Nytt akutsjukhus Västerås Etapp 1", RV190757, 2019-06-18 §71, fick regionstyrelsen ett uppdrag att genomföra en behovsanalys med efterföljande utredning för vårdinnehållet för kommande etapper enligt intentionerna i Lokalförsörjningsplanen 2030. Syfte är att säkerställa en hållbar utveckling av regionens vårdutbud där hänsyn ska tas till hälso- och sjukvårdens utveckling inklusive nära vård. Enligt beslut i NAV:s styrgrupp i januari 2021 har förstudier för kommande etapper (etapp 2 & 3), övriga kommunikationer och paviljonger genomförts. Till detta har även en kartläggning av mottagningar genomförts under perioden april-september 2021.

För att säkerställa möjliga evakueringsytor och ändamålsenliga tillfälliga lokaler fattade styrgruppen ett beslut i oktober 2021 om en inriktning att uppföra tillfälliga lokaler i anslutning till befintliga byggnader på sjukhusområdet. Denna inriktning har legat till grund för planeringen av det fortsatta arbetet att forma temporära lokaler.

Under Q3-Q4 2022 har en fördjupning av förstudien för Paviljonger gjorts i syfte att se över de föreslagna temporära lokalernas lämplighet för olika verksamheter och göra anpassningar till de befintliga förutsättningarna på den tänkta platsen. Dessutom har en kostnadsuppskattning tagits fram baserad på förstudien daterad 2021-10-11.

Nu önskat beslut avser fortsättning av arbetet med Paviljonger i form av start för skedet Initiering och efterföljande skede Etablering. Huvudaktiviteten under dessa skeden är projektering.

Efter regionfullmäktiges beslut fattats om att fortsätta genomförandet av förslaget kommer projekteringen att starta.

Invånarperspektiv

Regionen styr mot en utveckling där ofta förekommande vård ska finnas nära patienten och i stor utsträckning hanteras genom egenvård och vård på distans. Under denna förutsättning bedöms det nya akutsjukhuset svara mot invånarnas behov av akutsjukvård kopplat till förväntad demografisk utveckling och vårdbehov. Investeringen lägger grunden för en långsiktig, nära och trygg akutsjukvård i länet och bygger på en hållbar kostnadsnivå som i sin tur ger stabilitet i vårdutbudet.

Barnens bästa

Barnets bästa kommer utifrån ett helhetsperspektiv, oavsett organisation, tas i beaktande i beslut gällande utformningen av det nya akutsjukhusets andra etapp. För samtliga verksamhetsplan och delar där barn vårdas, behandlas eller vistas som besökare kommer en diskussion föras kring behov av anpassningar av rum eller rumssekvenser för att säkerställa att möjlighet finns att skapa en trygg och bra miljö för barn. I det fortsatta arbetet med att beskriva planlösningar och enskilda rum kommer det fortsatta arbetet att ske för att säkerställa de avsedda funktionerna för barnens bästa.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Den totala investeringsutgiften för Program Nytt Akutsjukhus Västerås Paviljonger bedöms uppgå till 160 miljoner kronor, varav medelsbehovet för utrustningar bedöms uppgå till 15 miljoner kronor. Investeringsutgiften inkluderar en budget-reserv respektive en indexpost. Investeringsutgifterna avser åren 2023–2025. Investeringsutgiften för utrustningsinvesteringarna och byggnationerna är beräknade i 2022 års prisläge.

Om inget beslut fattas eller om förslaget avslås för Nytt Akutsjukhus Västerås Paviljonger kommer ca 0,5 miljoner kronor att resultatföras som en förgäveskostnad. Förgäveskostnaden utgörs i sådana fall av de förberedelser som regionen hittills har genomfört för att uppföra paviljonger och som inte kommer att realiseras.

Den indikativa investeringsramen och kostnadsramen för Paviljonger ingår inte i den beslutade ramen för Etapp 1 eller Etapp 2 utan utgörs av separata beslut.

Budget för att genomföra investeringen för Nytt Akutsjukhus Paviljonger

Tidigare beslutad investeringsbudget totalt för Nytt akutsjukhus Västerås Paviljonger: 0,5 miljoner kronor vilka har finansierats inom ramen för Etapp 1.

Tillkommande investeringsbudget enligt förslag till beslut för program Nytt akutsjukhus Västerås Paviljonger: 5,5 miljoner kronor vilka ingår i den indikativa investeringsramen om 160 miljoner kronor.

Total beslutad investeringsbudget för program Nytt akutsjukhus Västerås Etapp 2:

Varav:

Skede	Beslutad investeringsram per skede	Beslutstillfälle & diarienummer
Behovsanalys	0 mkr	-
Förstudie	0,5 mkr	Detta förslag
Initiering & Etablering	5,5 mkr	Detta förslag
Genomförande	154 mkr	Kommande beslut
Avveckling	0 mkr	Kommande beslut

Kostnader för genomförande av investering Nytt Akutsjukhus Paviljonger

Total föreslagen kostnadsbudget för **Nytt Akutsjukhus Paviljonger**:

9 miljoner kronor

Skede	Beslutad kostnadsram per skede	Beslutstillfälle & diarienummer
Behovsanalys	0 mkr	-
Förstudie	0 mkr	Detta förslag
Initiering & Etablering	0,7 mkr	Detta förslag
Genomförande	8,3 mkr	Kommande beslut
Avveckling	0 mkr	Kommande beslut

Kapitalkostnader och driftkostnader efter genomförande av Nytt Akutsjukhus Paviljonger

Då Paviljongen tas i bruk beräknas årliga kapitalkostnader samt kostnader för drift- och underhåll totalt uppgå till:

16 miljoner kronor för byggnationerna och 4 miljoner kronor för utrustningar.

Beloppet behöver inarbetas i kommande Regionplaner.

Finansiering

Paviljongerna finansieras, liksom etapp 1, inom ramen för aktuell skattesats. För att detta ska vara möjligt krävs en ekonomisk uthållighet så att verksamhet kan bedrivas i de nya byggnaderna som planerat och för att klara investeringar i fortsatta etapper och andra nödvändiga investeringar efter programmets genomförande. Därtill behöver ekonomin framöver vara tillräckligt stark så att lån som tas kopplat till det nya akutsjukhuset kan återbetalas under byggnadens livslängd, för att säkra det så kallade generationsperspektivet. För att uppnå ovanstående behöver det ekonomiska

resultatet de kommande åren fortsatt uppgå till minst 2-3 procent av skatter och generella statsbidrag (god ekonomisk hushållning), vilket möjliggör självfinansiering till viss del och håller nere skuldtutvecklingen och den finansiella risken. Med ett sådant resultat kan stora delar av de högre kostnaderna till följd av investeringen hanteras genom ett lägre resultat under de år som investeringarna belastar ekonomin som mest. För att klara ett resultat enligt god ekonomisk hushållning de kommande åren, utan skattehöjning och allt annat lika, måste nettokostnadsutvecklingstakten uthålligt sänkas ner under 3 procent. Det mycket osäkra ekonomiska läget, med vikande börs och annalkande lågkonjunktur, och det förväntat försämrade resultaten under 2023 och 2024 som en effekt av ökade kostnader och räntor kopplat till inflationen, gör att förutsättningarna försvåras betydligt. Försämrade resultat i närtid ökar risken för extern upplåning och minskad självfinansieringsgrad. Låg kostnadsutvecklingstakt, prioriteringar i investeringar och övrig verksamhet blir därmed än viktigare framöver.

Detaljerad finansiering kommer att redovisas i samband med det finansiella igångsättningsläget för Paviljongen.

Miljökonsekvenser

I samband med genomförandebeslut av Paviljongen kommer programmet att sammanställa ett underlag vilket beskriver miljökonsekvenser under och efter programmets genomförande.

Uppföljning

Uppföljning sker löpande i samband med arbetsutskottets möten och genom att programmet redovisar utvecklingen i samband med regionens delårsrapportering.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. "Beslutsunderlag inför start av projektering av NAV Paviljonger" RV220702 godkänns.
2. Regionstyrelsen får i uppdrag att fortsätta planeringen i enlighet med intentionerna i "Beslutsunderlag inför start av projektering av NAV Paviljonger" RV220702.
3. Regionstyrelsen får i uppdrag att inarbeta behovet av investeringsmedel om 6 miljoner kronor (sex miljoner kronor), vilka inryms inom den totala indikativa investeringsramen om 160 miljoner kronor, för att genomföra den fortsatta planeringen och projekteringen i kommande budgetprocess. Av denna summa avser 0,5 miljoner kronor år 2022 och resterande summa om 5,5 miljoner kronor åren 2023.
4. Regionstyrelsen får i uppdrag att inarbeta behovet av kostnaderna om 0,7 miljoner kronor (sjuhundra tusen kronor) för att genomföra den fortsatta planeringen och projekteringen i kommande budgetprocess. Denna summa avser 2023.
5. Regionstyrelsen får i uppdrag att löpande följa upp och utvärdera arbetet med planeringen av Nytt akutsjukhus Västerås.

§ 290 Prisjustering för Folktandvården Västmanland AB och Specialisttandvården Västmanlands sjukhus

RV220639

Priserna för Folktandvården Västmanland AB och Specialisttandvården, Västmanlands sjukhus baseras på referensprislistan som fastställs av Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, TLV. Referensprislistan 2023 som har beslutats av TLV motsvarar en genomsnittlig uppräkningsgrad av referensprislistan för allmäntandvård motsvarande 4,2 procent och för Specialisttandvården 5,9 procent.

TLV, Tandvårds- och Läkemedelsförmånsverket, har i sin rapport "Uppföljning av tandvårdsmarknaden 2009 – 2019" visat att den största förändringen som skett på tandvårdsmarknaden är den växande skillnaden mellan priset som vårdgivaren fastställer och referenspriset som TLV beslutar om. Det vill säga vårdgivarna inom både den offentliga och den privata tandvården avviker alltmer från referenspriset.

Orsaken till att alla vårdgivare, förutom Folktandvården och Specialisttandvården i Region Västmanland, avviker från referensprislistan är främst ökade kostnader för tandvårdspersonal på grund av att efterfrågan är väsentligt större än tillgången. Andra kostnadsdrivare är digitalisering och teknisk utveckling; kostnader för handledning av nyexaminerade tandläkare och tandhygienister samt kostnader för verksamhetsförlagd utbildning av studenter från tandläkar-, tandhygienist- och tandsköterskeprogrammet vid universitet och högskolor.

Folktandvården och Specialisttandvården har under åren varit framgångsrika i att möta många utmaningar, vilket har skapat höga förväntningar. Utmaningen framöver är att framtidssäkra tillgången på tandvård till länets invånare för att skapa en god tandhälsa i Västmanland.

Som nämnt ovan är Folktandvården Västmanland AB och Specialisttandvården för närvarande de enda offentligt drivna tandvårdsorganisationer som följer de nationella referensprislistorna. Referensprislistan speglar inte kostnadsstrukturen hos tandvårdsorganisationer. Det medför att Folktandvården och Specialisttandvården i Västmanland inte kan konkurrera om medarbetare med närliggande regioner och inte heller utveckla verksamheten i samma takt. Avvikelse från referensprislistan förbättrar finansieringen av framtida satsningar för att erbjuda medarbetarna en utveckling i sin profession. En motiverad erfaren medarbetare är en garanti för god omhändertagande av patienterna. En god bemanning är en förutsättning för att kunna hjälpa alla patienter som har valt oss som sin vårdgivare.

En annan förklaring till bristen på tandvårdspersonal är stora pensionsavgångar och etablering av nya tandvårdskedjor samt expanderingsarbete av befintliga tandvårdskedjor. Praktikertjänst anger i sin årsredovisning 2021 att av 740 verksamhetsansvariga tandläkare förväntas 40 procent gå i pension i närtid. Aqua Dental har nyligen etablerat sig i Västerås med allmän- och specialisttandvård.

Pandemin har påverkat den kliniska utbildningen hos tandläkare och tandhygienister. Deras kliniska erfarenhet är baserat på färre patienter än tidigare generationer. Det har medfört större behov av handledning och klinisk utbildning de första tre åren.

Vi vill fortsätta kunna hålla en hög kompetensnivå vilket kräver resurser i form av specialister som kan hålla utbildning men också vara stöd till allmäntandvården.

Att utbilda egna specialister är en nödvändighet men kräver även det resurser i form av både pengar och personal. Idag har Specialisttandvården en ersättning som motsvarar två specialiseringsplatser men det finns sju platser och vi planerar ytterligare någon/några utbildningsplatser.

Oral radiologi är under uppbyggnad och är uppbyggd med egna medel. För att kunna rekrytera bra medarbetare är det en stor fördel att vi har alla specialiteter på plats i Västmanland.

Utöver personalförsörjningen stiger kostnaderna. Inflationen under 2022 var i juli 8,0 procent, vilket är den högsta inflationen sedan 1991. Det innebär ett betydande ökande kostnadstryck på verksamheten i form av högre kostnader för lokaler, material och personal. Meningar går isär om inflationen är av engångskaraktär eller om den har kommit in i systemet, vilket medför en högre inflation kommande år om än inte lika hög som 2022.

Folktandvården Västmanland AB och Specialisttandvården bedömer att de behöver avvika från referensprislistan för att möta kommande utmaningar och säkerställa en god bemanning av tandläkare, tandhygienister och tandsköterskor på allmänklinikerna i alla kommuner i Västmanland och på Specialisttandvården i Västmanland nu och på sikt. Ett proaktivt arbete för att trygga den framtida försörjning av personal. En god bemanning kräver åtgärder som tar tid att implementera.

Effekterna av nedanstående förslag följs löpande upp i ordinarie uppföljning genom ägardialog och verksamhetsplaner.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade 2022-11-16 § 19 att förslå regionfullmäktige att prislistan fastställs till den nationella referensprislistan 2023 att gälla från och med 2023-01-15.

I ärendet yrkar

Lina Eriksson (L) yrkar avseende att prislistan för Folktandvården Västmanland AB och Specialisttandvården inom Hälso- och Sjukvårdsförvaltningen fastställs till den nationella referensprislistan 2023 (bilaga 8:5) uppräknat med 3 procentenheter att gälla från och med 2023-01-15.

Kenneth Östberg (S) yrkar bifall till hälso- och sjukvårdsnämndens förslag.

Beslutsgång

Ordförande ställer hälso- och sjukvårdsnämndens förslag mot Lina Erikssons yrkande och finner att styrelsen beslutar enligt nämndens förslag.

Votering begärs av Heidi-Maria Wallinder (V).

Omröstningsresultat

Hälso- och sjukvårdsnämndens förslag stöds av Kenneth Östberg, Ulrika Spårebo, Karolina Myllergård, Marino Wallsten och Daniel Pettersson, alla (S), samt Barbro Larsson (C) och Heidi-Maria Wallinder (V).

Lina Erikssons yrkande stöds av Mikael Andersson Elfgrén, Jenny Landernäs och Stephanie Bruksgård, alla (M), samt Malin Gabrielsson (KD).

Janeth Persson, Gisela Carstinge och Joakim Öryd, alla (SD), avstår.

Ordförande konstaterar att 7 ledamöter stöder hälso- och sjukvårdsnämndens förslag, 5 ledamöter stöder Lina Erikssons yrkande och 3 ledamöter avstår och således att styrelsen beslutar i enlighet med hälso- och sjukvårdsnämndens förslag.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Prislistan för Folktandvården Västmanland AB och Specialisttandvården inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen fastställs till den nationella referensprislistan 2023 (bilaga 8:5) att gälla från och med 2023-01-15.
2. Regionfullmäktige fastställer prisjusteringen för Folktandvården Västmanland AB och Specialisttandvården inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen för lokala åtgärder att gälla från och med 2023-01-15.

Reservation

Mikael Andersson Elfgren, Jenny Landernäs och Stephanie Bruksgård, alla (M), samt Malin Gabrielsson (KD) och Lina Erikssons (L) reserverar sig till förmån för Lina Erikssons yrkande.

§ 291 Revidering planeringsprinciper kollektivtrafik för Västmanlands län

KTM220046

Beskrivning av ärendet

Kollektivtrafikförvaltningen har under 2022 arbetat fram förslag på förändrade principer för planering och finansiering av länets kollektivtrafik. Bakgrunden är att det som följd av att kollektivtrafiken i Västmanland är ett delat ansvar mellan regionen och länets kommuner har funnits behov att förtydliga, konkretisera och utveckla tillämpningen av det Avtal om kollektivtrafik i Västmanlands län (Avtalet) som definierar hur kollektivtrafiken ska planeras och finansieras.

Förslaget till nya principer omfattar bland annat:

- Ökad flexibilitet för vad som definieras som regional stomtrafik och att utbudet inom stomstråken ska kunna skilja sig beroende av efterfrågan.
- Att möjliggöra för kommuner att beställa tillköp av regional stomtrafik.
- Att kostnaden för respektive linje med busstrafik även ska ta hänsyn till antal dimensionerande fordon med effekt att respektive linje får en högre fast kostnad men lägre rörlig kostnad.
- Att varje linje ska ha en uppdragsbeskrivning som definierar vilka parametrar som ska vara styrande vid planering.

Ärendets beredning

Förslag till principer för planering och finansiering av Kollektivtrafik i Västmanlands län, nedan principerna, har under våren 2022 varit ute på remiss hos samtliga av länets kommuner. Utifrån remissynpunkter har vissa justeringar gjorts. En remissammanställning samt föreslagna ändringar har redovisats för bland annat Kollektivtrafiknämnden samt Strategisk Regional Beredning (SRB).

Då principerna kan anses ha påverkan på Avtalet har Kollektivtrafiknämnden vid sammanträdet den 5 september rekommenderat att principerna ska inkluderas i Avtal om kollektivtrafik i Västmanlands län (antaget i regionfullmäktige 2017-09-27).

Som följd av detta föreslås principerna läggas in som ny bilaga till Avtalet. Därutöver föreslås att Avtalet uppdateras med hänvisning till denna nya bilaga under punkt 3.3.

Kollektivtrafikmyndigheten tillhandahåller stomtrafik (som detta begrepp definieras i bilaga 2 samt bilaga 3). Väsentliga förändringar i stomtrafikutbudet ska i god tid kommuniceras med berörda kommuner.

Kommunerna beställer stadstrafik, lokal landsbygdstrafik, kompletteringstrafik, båttrafik och övrig trafik (som dessa begrepp definieras i bilaga 2 samt bilaga 3) av Kollektivtrafikmyndigheten och ansvarar för det ekonomiska underskott som uppkommer för beställd trafik. Parternas ansvar för det ekonomiska underskottet för viss trafik regleras närmare i bilaga 2 samt bilaga 3.

Det ska också noteras att som följd av att principerna föreslås bli en del av Avtalet har en del justeringar behövt göras jämfört med tidigare kommunicerat material. Det avser främst rubriksättning samt vissa hänvisningar och formuleringar för att harmonisera med de skrivningar och begrepp som används i övriga delar av Avtalet.

Bakgrund

Regionen tillhandahåller i enlighet med Avtalet regional stomtrafik som är buss- och tågtrafik mellan kommunhuvudorter inom och utanför länet medan kommunerna beställer övrig trafik som främst omfattar stadstrafik och landsbygdstrafik. I enlighet med avtalet ska respektive kommun ansvara för de kostnader som är att hänföra till den inomkommunala trafiken medan Regionen ansvarar för kostnaderna för den regionala stomtrafiken.

Under arbetet med framtagande av principer har det varit tydligt att avtalets intention att respektive beställare av trafik ska stå för de kostnader som trafiken genererar inte fullt ut tillämpas idag. Dagens fördelning av kostnader delas mellan kommuner och regioner på depånivå och utifrån parametrarna utbudskilometer och utbudstimmar. Kostnader för fordon, tomkörningar och övriga depåkostnader fördelas på linjenivå utifrån respektive linjes produktion. Effekten är att linjer med stabilt utbud över dagen får bära oproportionerligt stor del av trafikens underskott. Samtidigt som det skapar det incitament att inte meranvända de fordon som gör uppdrag för skolans behov för att utöka trafiken för arbetspendling och andra resbehov. Sammanfattningsvis finns det en uppenbar risk att dagens principer för planering av trafik och fördelning av trafikens underskott riskerar att motverka mål om ökad marknadsandel.

Kollektivtrafiknämnden beslutade 2022-09-05 § 58 att godkänna planeringsprinciperna och att ge förvaltningsdirektören i uppdrag att på lämpligt sätt infoga nya planeringsprinciper i det befintliga avtalet för kollektivtrafik med länets kommuner.

Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Regionfullmäktige godkänner för sin del det redovisade förslaget till ändring i avtal om kollektivtrafik i Västmanlands län. Avtalet gäller från och med 2024-01-01, under förutsättning av att länets kommuner fattar likalydande beslut.

Vid protokollet

Fredrik Alm, mötessekreterare

Justerat 2022-11-25

Malin Gabrielsson
Ordförande

Ulrika Spårebo
Justerare